

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 45/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen hallituksen toimenpiteistä viranomaisten maalittamiseen puuttumiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pihla Keto-Huovisen /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 45/2019 vp:

Millaisiin lainsäädäntötoimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä viranomaisten maalittamiseen puuttumiseksi ja maalittamisen uhrien suojelemiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maalittamisen keskeiset tekotavat ovat rangaistavia voimassa olevien rikoslain rangaistussäännösten mukaan. Rikoslaisissa säädetään rangaistaviksi esimerkiksi virkamiehiin kohdistuvat rikokset, yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen ja vainoaminen. Myös kunnianloukkaus, julkinen kehottaminen rikokseen, laitton uhkaus, tietosuojarikos, ilkivalta ja viestintärauhan rikominen ovat rangaistavia.

Nykyisiä rangaistussäännöksiä on sovellettu maalittamiseen myös käytännössä, joskaan oikeuskäytäntöä ei ole vielä runsaasti. Säännösten tulkintakäytännöistä ei siten ole paljon tietoa. Tähän mennessä ei ole kuitenkaan käynyt ilmi, että rangaistussäännösten tulkintaan ja soveltamiseen olisi liittynyt merkittäviä ongelmia.

On tärkeää, että virkamiesten suojelusta ja esimerkiksi toimittajien asemasta huolehditaan voimassa olevan sääntelyn puitteissa ja rikosvastuuta toteutetaan myös käytännössä. Ensisijainen vastuu tästä on poliisilla ja oikeuslaitoksella. Jotta tämä voi toteutua käytännössä, on tärkeää, että rikoksista tehdään rikosilmoitus. Rikosilmoituksen voi tehdä kuka tahansa, myös asianomistajarikoksissa. Tämä mahdollistaa esimerkiksi työnantajan aktiivisuuden ja vastuunkannon maalittamisessa.

Viranomaisten maalittamiseen ja muuhun uhkailuun suhtaudutaan hallituksessa vakavasti. Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelman mukaan hallituskauden aikana toteutetaan poikkihallinnollisesti toimenpiteitä, joilla puututaan nykyistä vahvemmin järjestelmälliseen häirintään, uhkailuun ja maalittamiseen, joka uhkaa sananvapautta, viranomaistoimintaa, tutkimusta ja tiedonvälitystä.

Hallitusohjelmaan liittyvää toimenpidetäydennystä valmistellaan oikeusministeriön ja sisäministeriön kesken. Keskiössä ovat hallitusohjelman mukaisesti muun muassa rikosten torjunta ja

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 45/2019 vp

selvittäminen sekä niihin liittyvät resurssit ja osaaminen. Osana toimenpidekokonaisuuden valmistelua arvioidaan kattavasti myös tehdyt lainsäädäntöaloitteet. On esimerkiksi syytä harkita tulisiko tietyistä ilmiöön liittyvistä rikoksista tehdä virallisen syytteen alaisia. Oikeusministeriö seuraa ja arvioi muutoinkin jatkuvasti rikoslain säännösten toimivuutta.

Helsingissä 18.7.2019

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson